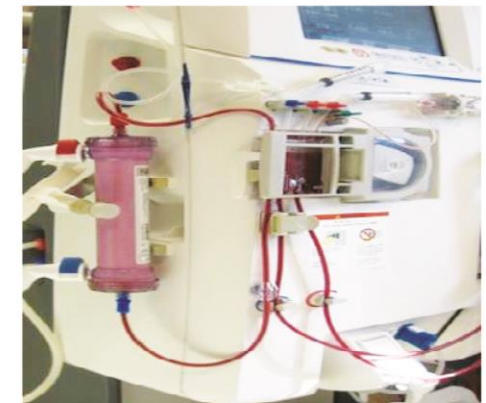

ضرورت همودیالیز در نارسایی کلیه

کلیه های سالم با خارج کردن مایعات اضافی، مواد زائد و بعضی از مواد معدنی خون را پاک نگه می دارند. وقتی عملکرد کلیه به میزان ۹۰٪ یا بیشتر از دست برود، نیاز به انجام درمانهای نگه دارنده برای جایگزینی کار کلیه و دفع سموم و مواد زائد خون است. یکی از درمانهای نگه دارنده و جایگزین، دیالیز خونی یا همودیالیز است که تنها قسمتی از عملکرد کلیه را در خروج مایعات یا مواد زائد انجام می دهد.

همودیالیز چیست؟ همودیالیز فرایندی است که طی آن

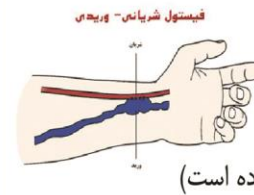
خون از بدن بیمار مبتلا به نارسایی کلیه خارج می شود و پس از تصفیه شدن در دستگاه همودیالیز، به بدن بر گردانده می شود. دستگاه دیالیز یا کلیه مصنوعی، ماشینی است که می تواند مواد زائد را از خون جدا کند یا مواد لازم را به آن بیافزاید.

در همودیالیز، خون به تدریج از بدن خارج می شود، از میان یک فیلتر مخصوص که مواد اضافی را جدا می کند می گذرد و خون تصفیه شده دوباره به بدن باز گردانده می شود.

روش های دسترسی به خون برای انجام همودیالیز

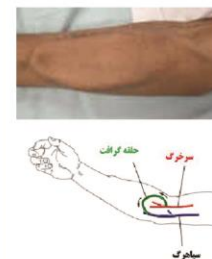
جهت انجام همودیالیز ابتدا باید راه مناسب برای دستیابی به گردش خون بیمار پیدا کرد، راه های متفاوتی برای این کار وجود دارد:

۱- فیستول شریانی وریدی

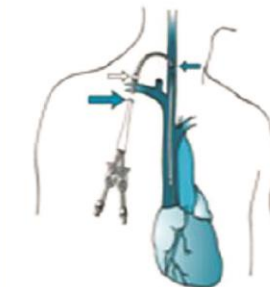
توسط جراح عروق یک ارتباط بین سرخرگ و سیاهرگ ایجاد میشود .
(۱ تا ۶ ماه بعد از عمل جراحی قابل استفاده است)

۲- گرافت شریانی وریدی

یک لوله قابل ارتجاع برای برقراری ارتباط بین سرخرگ و سیاهرگ است که گرافت نامیده شده و دو تا سه هفته بعد از عمل جراحی قابل استفاده است.

۳- کاتتر دائم یا موقت

در صورتی که بیمار نیاز به دیالیز هر چه سریع تر دارد ولی فیستول یا گرافت قابل استفاده نداشته باشد از این کاتتر که در سیاهرگ بزرگ قرار داده می شود استفاده می گردد.

همودیالیز چگونه انجام می شود؟

- بعد از اینکه راه مناسب برای دستیابی به عروق بیمار آماده شد، بیمار طبق نظر پزشک به بخش همودیالیز معرفی شده و دستور انجام همودیالیز برای بیمار داده می شود.
- ابتدا بیمار توسط پرستار وزن شده و فشار خونش کنترل می گردد.
- سپس دستگاه دیالیز روشن و تنظیم می گردد.
- بیمار به دستگاه وصل شده و دیالیز شروع می شود.

هر جلسه دیالیز چقدر طول می کشد؟ هر نوبت دیالیز بین ۳-۵ ساعت و معمولاً ۴ ساعت طول می کشد.

آیا همودیالیز عارضه دارد؟ اکثر بیماران، همودیالیز را به خوبی تحمل می کنند، اگرچه عوارضی مثل کاهش فشارخون از شایع ترین عوارض محتمل است که به صورت احساس سبکی سر،

یا من اسم دواء و ذکره شفاء

راهنمای بیمار آشنایی با همودیالیز

کد محتوا: ۳۱۰

<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

محدودیت آجیل ها و مواد پروتئینی مثل
گوشت، مرغ، تخم مرغ و ماهی طبق نظر
کارشناس تغذیه مصرف شود.

و محدودیت شیر به علت دارا بودن فسفر
زیاد

• مصرف به جا و به موقع داروها
طبق دستور پزشک و نگهداری آن
برای اثربخشی بهتر.

• مراجعه منظم برای دیالیز طبق
برنامه داده شده توسط بخش دیالیز
و دستور پزشک، بدون حذف هیچ
جلسه ای انجام شود.

• رعایت اضافه وزن بین جلسات
دیالیز (حداکثر ۱/۵ تا ۲ کیلوگرم)،
اضافه وزن بیش از حد علامتی از
احتباس مایعات و عدم

رعایت مراقبت های لازم
است.

پدیدآورنده: معصومه قانع (کارشناس پرستاری مربی کشوری

همودیالیز- پرستار آموزش مشکلات کلیوی و همودیالیز)

مشاور علمی: اساتید گروه نفرولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم

پزشکی اصفهان) منبع: Hand Book Dialysis 2012

طرح و تدوین: پروانه خراسانی "دکترای تخصصی پرستاری، عضو هیئت
علمی دانشکده پرستاری و مامایی اصفهان" (مسئول پروژه NEARER گسترش
نقش آموزش پرستاران بیمارستان الزهرا (س))

بروز رسانی معصومه قانع "سوپروایزر آموزش سلامت دفتر آموزش سلامت

الزهرا (س) مهر ۱۳۹۹

کوتاهی عمق تنفس، درد شکم، درد عضلات، تهوع و استفراغ
بروز می کند.

بیشتر این عوارض در اثر مصرف زیاد آب و نمک در فواصل بین
دیالیز و کاهش ناگهانی فشارخون پس از دیالیز است. بنابراین با
محدودیت مصرف آب و نمک در فواصل دیالیز و غذا نخوردن حین
دیالیز، احتمال بروز عوارض کاهش می یابد.

توصیه های مراقبت در منزل در همودیالیز

مراقبت از راه دسترسی عروقی: مانند فیستول، گرافت

و کترهای موقت یا دائم

محدودیت مصرف نمک (اجتناب از

مصرف غذاهای آماده، سوسیس

کالباس، چپیس خیار شور و غذاهای

کنسرو شده)

رژیم غذایی کم پتاسیم و کم فسفر مثل :

• محدودیت بعضی

از میوه ها (زردآلو، موز،

هلو، گریپ فروت،

طالبی و گرمک،

آوکادو، انجیر خشک،

انبه، کیوی، آلو، خرما،

پاپایا، کشمش)،

• محدودیت برخی سبزی ها و حبوبات (کلم، کلم

قمری، زردک، چغندر، گوجه، سبوس، باقلا، نخودفرنگی،

